

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	43110
Nom	Introducció als sistemes de prospecció i excavació
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	2.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2143 - M.U. en Arqueologia	Facultat de Geografia i Història	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2143 - M.U. en Arqueologia	1 - Teoria i pràctica de l'arqueologia	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
FUMADO ORTEGA, IVAN	360 - Prehistòria, Arqueologia i Història Antiga
PEREZ JORDA, GUILLEM	360 - Prehistòria, Arqueologia i Història Antiga

RESUM

L'assignatura té com objectiu formar a l'estudiantat en les tècniques del treball de camp (prospecció i excavació), així com en els procediments per a demanar els permisos d'actuació a l'administració i a la gestió bàsica de la informació generada. Tot això imprescindible per a l'exercici de la pràctica arqueològica.

Aquesta assignatura prepararà a l'alumnat per a enfrontar-se adequadament al treball de camp tant si està dirigit a la gestió com a la investigació, puix li permetrà valorar l'interés d'un jaciment arqueològic, establir l'estratègia més adequada per a la seua intervenció, interpretar el registre arqueològic en clau de recursos, l'acció antròpica sobre el medi natural i el canvi ambiental, emetre els informes i utilitzar les ferramentes informàtiques, cartogràfiques i estadístiques imprescindibles, en l'actualitat, en la pràctica de l'arqueologia de gestió i investigació.

Per això s'han programat dos workshops de caràcter eminentement pràctic, treball de laboratori i eixides al camp.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No hi ha requisits previs per a cursar l'assignatura però és convenient començar el curs amb alguna de les lectures recomanades llegides. Els textos estaran disponibles en pdf des de principi de curs a l'Aula Virtual. Recomanació especialment dirigida a l'estudiantat que procedeix de titulacions diferents al Grau d'Història.

2143 - M.U. en Arqueologia

- Capacitat per delimitar les característiques d'un jaciment arqueològic i el seu interès.
  - Capacitat per establir l'estratègia més adequada d'excavació i documentació, dissenyant un pla d'acció raonat i avaluat en termes econòmics.
  - Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
  - Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
  - Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
  - Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
  - Integrar-se en el treball arqueològic en equip, considerant la diversitat de camps d'actuació i la formació que implica la labor de camp o la investigació arqueològica.
  - Valorar les estratègies d'exercici de l'activitat de camp i de gestió, o d'investigació en Arqueologia. Tenint en compte que qualsevol activitat de camp, de gestió o d'investigació en Arqueologia requereix una adequada comprensió dels objectius, temps, mitjans i recursos disponibles, així com una planificació adequada de les metodologies i accions a dur a terme en relació amb els mateixos.
  - Adquirir y asumir los principios de la ética profesional o investigadora en relación con la Arqueología de cara a su futura labor profesional y respetar la legislación en materia de Patrimonio arqueológico.
- ?

- Analitzar i sintetitzar informació de manera crítica. Trabajar de forma autònoma, resolent problemes i prenent decisions.

El domini de l'assignatura comporta no solament l'adquisició d'uns coneixements bàsics sobre les matèries anteriorment indicades, sinó també el desenvolupament d'una sèrie d'habilitats, mètodes i formes de raonament i competències que iniciïn a l'alumnat en l'especificitat de la "Teoria i Pràctica de l'Arqueologia" necessàries per a l'exercici professional de gestió i investigació. Entre aquestes competències destaquen:

- Lectura comprensiva de la bibliografia bàsica de referència.
- Manejar correctament la terminologia i el vocabulari.
- Manejar planimetries adequades en paper i en xarxa.
- Presa de dades en el camp mitjançant les tecnologies adequades (GPS, Nivell òptic, Estació Total).
- Iniciació a la gestió de la informació (CAD, SIG).

Elaborar informes d'excavació i prospecció de manera organitzada.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La prospecció

1. Definició i tipus.
2. Materials necessaris: cartografia en paper i digital, GPS.
3. Prospecció sistemàtica.
4. Sistemes.
5. Elements a tenir en compte (Cultura material, estructures arqueològiques i etnogràfiques, paisatge).
6. Auxiliars Tècniques de prospecció: fotografia aèria, prospecció geofísica, teledetecció.
7. Exercicis

2. L'excavació

1. Definició i objectius.
2. Tipus d'excavació: sondejos estratigràfics, extensió, trinxeres.
3. Sistemes d'excavació: Laplace, Wheeler, Harris.
4. Materials
4. Sistemes de registre: diari, dibuix, fotografia. El registre tridimensional.
5. Sistemes d'Informació i Gestió Arqueològica.
6. Pràctiques de matrix Harris: en laboratori i al camp.

3. La documentació administrativa

Introducció a la presentació de la documentació requerida per l'administració per a demanar un permís de prospecció/excavació.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	12,00	100
Elaboració de treballs en grup	5,00	0
Lectures de material complementari	2,00	0
Preparació de classes de teoria	2,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	2,00	0
Resolució de casos pràctics	4,00	0
TOTAL	27,00	

METODOLOGIA DOCENT

L'assignatura té dues parts amb una metodologia bé diferenciada: exposicions teòriques i classes pràctiques en l'aula i en l'exterior del recinte universitari (workshops).

Les classes s'imparteixen a raó de dues hores presencials per setmana, en les que s'impartiran coneixements teòrics excepte en el cas de les classes pràctiques (Workshops) i eixides al camp que tindran un horari específic. El seu desenvolupament contarà amb els mitjans audiovisuals a l'ús (presentacions i projecció d'arxius digitals). Aquestes classes seran de tipus magistral i pràctic.

Es proposarà que l'estudiantat realitze lectures prèvies a l'exposició pel professorat del temari. Les lectures seran generalment d'articles o d'algun capítol dels manuals. Es realitzarà un seguiment de les lectures a través dels exercicis realitzats durant el temps de pràctiques i durant les classes teòriques.

Les classes pràctiques i eixides al camp dels Workshops tenen com objectiu reforçar i aplicar a casos concrets els coneixements adquirits durant les classes teòriques.

En l'horari de tutoria l'estudiantat pot plantejar problemes o preguntes sobre el desenvolupament de l'assignatura al professorat responsable.

Dintre de la formació de l'estudiantat és important que una part de l'aprenentatge es realitzi fora de les aules, en contacte directe amb els testimoniatges del patrimoni arqueològic, o bé mitjançant l'assistència a conferències i seminaris. Aquest procediment permet la presa de consciència i la percepció directa de la realitat. En aquesta línia, es programen les eixides al camp i s'anima a l'estudiantat a participar i assistir a activitats diverses, com ara seminaris, conferències, visites, etc.

AVALUACIÓ

El plantejament metodològic abans assenyalat persegueix l'objectiu afavorir un contacte freqüent i continuat del professorat amb l'estudiantat de manera que sigui possible conèixer el progrés del seu aprenentatge i portar a terme una valoració d'aquest en diversos nivells i atenent a diversos aspectes.

Així, l'avaluació de la assignatura consistirà en una valoració continuada complementada amb dades objectives procedents dels treballs portats a terme per l'alumnat:

- Assistència al 80% mínim de les classes.

- Treballs de presentació obligatòria:

o Realització d'una petició de prospecció i programar el treball de camp que es farà en un dels Workshops (el treball previ es fa a l'aula).

o Elaboració del diagrama Harris a partir d'un supòsit imaginari o real donat.

- Es valorarà la participació en classe, la forma de presentar els treballs i el contingut dels mateixos.

- Assistència a conferències, seminaris i visites guiades: Com ja s'ha indicat es pot programar un conjunt d'activitats fora de l'aula amb caràcter obligatori de les quals l'alumnat hauria de justificar mitjançant la seva assistència activa a les mateixes.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Butzer, K. (1989): *Arqueología una ecología del hombre*. Bellaterra. Barcelona
- Carandini, A. (1996): *Historia de la Tierra*. Ed. Crítica.
- Banning, E.B. (2002): *Archeological survey. Manuals in Archaeological Method, Theory and Technique*. New York: Kluwer /Plenum Publishers.
- Domingo, I., Burke, H. Smith, C. (2007): *Manual de Campo del arqueólogo*. Ed. Ariel, col. Prehistoria.
- Harris, E.C. (1991): *Principios de estratigrafía arqueológica*. Ed. Crítica.
- García Sanjuán, L. (2004): *Introducción al reconocimiento y análisis arqueológico del territorio*. Ed. Ariel, col. Prehistoria.
- Laplace, G. (1973): *Sobre la aplicación de las coordenadas cartesianas en la excavación estratigráfica*. *Speleon* 20, 139-159.
- Roskans, S. (2003): *Teoría y práctica de la excavación*. Ed. Crítica.
- Tartaron, T.F. (2003): *The Archaeological Survey: Sampling Strategies and Field Methods* *Hesperia Supplements*, Vol. 32, *Landscape Archaeology in Southern Epirus, Greece I* (2003), pp.23-45. Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/1354045>.

- GARCÍA-DIEZ, M.; ZAPATA, L. (eds.) (2013): Métodos y técnicas de análisis y estudio en arqueología prehistórica. De lo técnico a la reconstrucción de los grupos humanos. Universidad del País Vasco.
- <http://i.syslat.net/>
- <http://www.harrismatrix.com>

ESBORRANY